

Duration :3Hrs

Marks :100

Please check whether you have got the right question paper.

N.B. 1. All Questions are compulsory.

2. Figures to the right indicate full marks allotted to the question.

3. Working Notes should form the part of your answer.

Q.1A. Select the correct alternative and Rewrite the sentence. – Any 10 (10 Marks)

1. If actual cost is more than standard cost variance is _____

- Favourable .
- Adverse
- Nil
- All the above.

2. Subsidiary Ledger is _____

- Stores ledger
- Work in progress ledger.
- Finished Goods ledger.
- All of the above.

3. Work done but uncertified is to be valued at _____.

- contract price
- Market Price.
- Material Price
- Cost Price

4. Notional Profit is _____

- Difference between value of work certified and cost of work certified .
- Profit of contract.
- differences between cash received and work certified .
- difference between retention money and cash received.

5. Normal loss is debited to _____

- process account
- Abnormal Gain
- Abnormal Loss
- None of the above

6. At breakeven Point the contribution is equal to _____

- Variable Cost
- Zero
- Fixed Cost
- None of the above

7.Amount transferred to Profit and Loss Account out of Notional profit when contract is 50%to90% complete _____.

- $\frac{2}{3} \times \text{Notional Profit} \times \frac{\text{Cash received}}{\text{Work certified}}$
- $\frac{2}{3} \times \text{Notional Profit} \times \frac{\text{work certified}}{\text{Cash received}}$
- $\frac{2}{3} \times \text{Notional Profit} \times \frac{\text{Cash received}}{\text{Retention money}}$
- $\frac{2}{3} \times \text{Notional Profit} \times \frac{\text{Work certify}}{\text{Retention money}}$

8.When selling price decreases ,then break even point _____.

- Increases
- Decreases
- No Effect
- Can't say

9.Sales are Rs. 150,000

Fixed cost Rs.40,000

Profit Rs.30,000

Variable cost is _____.

- 80,000
- 1,10,000
- 25,000
- 70,000

10.Margin of safety is _____.

- sales –contribute
- Actual sales-Break Even Sale
- Fixed cost – variable cost
- Sales – Variable cost

11.Variences are difference between _____.

- Standard and actual cost.
- Fixed and variable cost.
- sales and Profit
- variable and semi variable cost

12.WIP Ledger balance shows _____.

- Cost of Finished Work
- Cost of unfinished work
- Cost of material
- None of the above

Q 1 B).Match the column. (Any 10)

(10 Marks)

Group A	Group B
1. Non integrated system	a. Activity Based Costing
2. Plant issued to site	b. Benchmarked with company process
3. Escalation Clause	c. Activity that generates cost
4. Normal Loss	d. Variable cost
5. Joint product	e. First step in Benchmarking
6. By Product	f. Benchmarking on global scale
7. Marginal Cost	g. Standard minus actual cost
8. Cost Variance	h. Cost and Financial accounts maintained separately
9. ABC	i. Debited to Contract Account
10. Cost Driver	j. Product emerging in process having insignificant value
11. Planning	k. Inevitable Loss
12. Global Benchmarking	l. Avoidable Loss
	m. Covers increase in cost
	n. Additional product with significant value

Q.2 A) The Product of a company passes through three distinct processes to completion. They are known as A, B and C.

(15 Marks)

From past experience, it is ascertained that Normal Loss is incurred in each process as under:-

Process A 2%, Process B 5% and Process C 10%. In each case the percentage of Normal Loss is computed on the number of units entering the process concerned.

Normal Loss of each process possesses a scrap value. The Normal Loss of process A is sold at 5 Paise per unit and B is sold at 20 paise per unit and that of process C at 50 paise per unit.

Output of each process passes immediately to the next process and the finished are passed from process C into stock.

Following information is obtained: - Amount Rs

Particulars	Process A	Process B	Process C
Material consumed	6,000	4,000	2,000
Direct Labour	8,000	6,000	3,000
Manufacturing expenses	1,500	1,773	2,332

20,000 units have been issued to process A at a cost of Rs.10,000.

Output of each process has been as under:-

Process A 19,300, Process B 18,800, Process C 16,500

There is no work in progress in any process.

Prepare Process accounts and the calculations should be made to the nearest rupee.

OR

- B) Asha Ltd manufactures a chemical which passes through three processes. The following particulars gathered for the month of December 2018. (15 Marks)

Particulars	Process A	Process B	Process C
Basic Materials (in Kg)	4,000	2,080	1,772
Cost of Basic Materials	3,84,000	1,88,000	60,000
Wages	76,800	76,000	22,000
Other Direct Expenses	84,000	88,000	99,720
Production overheads	25,600	42,512	39,765
Normal Loss(% on Total Input)	5%	4%	5%
Scrap sale value per Kg.	2 per Kg	3 per Kg	5 per Kg
Output transferred to Next Process %	40%	50%	-----
Output transferred to Warehouse %	60%	50%	100%

You are required to prepare process accounts.

- Q.3) (15 Marks)

- A) Mahesh Construction Company has three independent Contracts.

Following particulars are available for the year ended 31st December 2018

Amount Rs.

Particulars	Contract A	Contract B	Contract C
Contract price	5,00,000	12,50,000	3,75,000
Material issued to Contract	82,600	1,12,250	94,800
Labour Charges Paid	51,400	63,250	87,750
Sub-Contract Charges	36,400	32,950	14,250
Supervision Charges	6,000	9,000	7,500
Architect Fees paid	5,000	7,500	12,500
Insurance Charges Paid	1,500	3,050	3,700
Work Certified	2,00,000	2,50,000	2,50,000
Work Uncertified	17,500	20,000	12,500
Amount Received from Contractee	1,60,000	2,25,000	1,87,500
Closing balance Of material	4,500	5,000	10,000

Note: 1. All the Contracts have commenced during the year

2. Total Depreciation on plant amounted to Rs. 5,600 .Allocate the same to all the contracts in the ratio of work certified

Prepare Contract Accounts for all the contracts

OR

B) Following information relates to a contract for Rs.1,00,00,000. The contractee pays 80% of the work in progress as certified by the architect. (15 Marks)

Particulars	Amount Rs		
	1 st year	2 nd year	3 rd year
Material issued	4,60,000	9,40,000	14,50,000
Direct wages	7,00,000	13,50,000	9,50,000
Direct Expenses	50,000	95,000	1,10,000
Indirect expenses	10,000	20,000	25,000
Work certified(Cumulative)	22,50,000	75,00,000	1,00,00,000
Uncertified Work	50,000	50,000	---
Plant Issued	75,000	---	---
Material on site at year end	25,000	35,000	50,000
Architect Fees % of Work Certified	4%	4%	4%

Value of plant at the end of 1st year, 2nd year and 3rd year was Rs 60,000, Rs.45,000 and Rs.37,500 respectively.

Prepare contract account for these three years and show the calculation of profit or loss to be transferred to Profit & Loss Account for each year.

Q.4 (A) : Following balances are available from the books of Neel manufacturing company on 1st April, 2017. (15 Marks)

Particulars	Amount Rs.	
	Dr.	Cr.
Stores Ledger Control Account	32,000	
Finished Stock Ledger Control Account	48,700	
Work-in-Progress Ledger Control Account	62,000	
Cost Ledger Control Account		1,42,700

Transactions for the year were as follows:

Particulars	Amount
Purchase of Materials	3,00,000
Stores issued to production	2,76,000
Wages(Direct)	2,66,400
Work Expenses	2,69,600
Cost of Completed Production	8,38,080
Cost of Finished Goods Sold	8,85,600
Selling Expenses	22,680
Office and Administration Expenses	53,000
Works overhead allocated to Production	2,70,920
Office Expenses Recovered	52,600
Sales	10,00,000

Prepare the following control accounts.

- 1) Cost Ledger Control Account
- 2) Work in progress Ledger Control Account
- 3) Finished Stock Ledger Control Account
- 4) Stores Ledger Control Account
- 5) Costing Profit & Loss Account

OR

Q 4 B (1) From the following information relating to financial and cost records of a new business, pass necessary entries in Cost-Journal. (08 Marks)

1) Purchase of Material –	Rs. 45,000.
2) Direct labour charges –	Rs. 42,000.
3) Factory overheads incurred –	Rs.1,80,000.
4) Material issued to production –	Rs.4,25,000.
5) Indirect wages allocated –	Rs. 60,000.

B(2) From the following information you are required to calculate (07 Marks)

1. Material Cost Variances
2. Material Price Variances
3. Material Usage Variances

Standard quantity for 35 units of product –Z

Material 70 kgs @ Rs.25 per. Kg.

Actual Production-40,000unit

Actual material used 95,000 unit: Actual rate Rs.28 per kg.

Q. 5) (A) From the following information calculate Material and Labour Variances: (15 Marks)

For 5 units of Product A, standard data are:-

Material 40 Kg @Rs.25 Per Kg.

Labour 100 Hours@ Rs.4.50 Per Hour

Actual data

Actual production 1000 units

Material 7,840Kg @ Rs.27 per kg

Labour 19,800 Hrs @ Rs.4.60 per hour

OR

5B) Selling price of a product was Rs.200 per unit. (15 Marks)

Its cost structure was as follows

Variable Cost Per Unit:

Material Rs.76

Labour Rs.28

Direct Expenses Rs.16

Fixed Overhead for the year:

Factory Overhead Rs.5,60,000

Office Overhead Rs.4,40,000

Selling Overhead Rs80,000

Number of units Sold 40,000units

Calculate:

- 1.P/V Ratio
- 2.Break Even Point in Units
- 3.Margin of Safety
4. Break Even sales – amount, if Fixed Overhead is increased by 20%
- 5.Revised P/V Ratio when selling price is increased by 20%

6A) Write the meaning of Break-Even Chart. What are the steps in drawing Break Even Chart. (10 Marks)

B) Explain in short the meaning and benefits of standard costing. (10 Marks)

OR

6) write short note (**Attempt any Four.**) (5 Marks each)

- 1) Types of Benchmarking
- 2) Cost Plus Contract
- 3) Limitations of Marginal Costing
- 4) Advantages of Cost ledger
- 5) Abnormal Gain
- 6) Joint Product

मराठी रूपांतर

(३ तास)

गुण : १००

- सुचना: 1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत
2. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात
3. उत्तरासह टाचण आवश्यक असल्यास उत्तराचा भाग मानला जाईल.
4. इंग्रजी भाषेतील प्रश्न प्रमाण मानावेत.

प्र.१ अ) सर्वात योग्य विकल्पाची निवड करून वाक्ये पुन्हा लिहा. (कोणत्याही दहा)

१०

१. जर वास्तविक किंमत ही मानक किंमत फरकापेक्षा जास्त असेल तर----- आहे.

- अनुकुल
- शून्य
- प्रतिकूल
- वरील सर्व

२. दुय्यम खतावणी ही ----- आहे.

- भांडाराची खतावणी
- विक्रीस तयार वस्तू खतावणी
- चालू कामाची खतावणी
- वरील सर्व

३. कार्य पूर्ण झाले परंतू अप्रमाणित मूल्य हे ----- मध्ये असणे आवश्यक आहे.

- कंत्राट किंमत
- सामग्री किंमत
- बाजार किंमत
- परिव्यय किंमत

४. अपेक्षित नफा हा ----- आहे.

- प्रमाणित कामाचे मूल्य आणि प्रमाणित कामाची किंमत या मधील फरक
- कंत्राटाचा नफा
- मिळालेले पैसे आणि प्रमाणित कामाची रक्कम यातील फरक
- राखून ठेवलेले पैसे आणि मिळालेले पैसे यातील फरक

५. सामान्य तोटा हा ----- च्या नावे बाजूस असतो.

- प्रक्रिया खाते
- असामान्य तोटा
- असामान्य लाभ
- वरील पैकी कोणतेही नाही

६. ना नफा ना तोटा बिंदूत हिस्सा हा ----- मूल्याशी समान असतो.

- बदलती किंमत
- स्थिर किंमत
- शून्य
- वरील पैकी कोणतेही नाही

७. जेव्हा कंत्राट हे ५०% ते ९०% या दरम्यान पूर्ण झाले असेल तर कल्पित नफ्यातून नफा-तोटा खात्यास हस्तांतरीत रक्कम-
----- बरोबर असेल.

- $\frac{2}{3} X \frac{\text{कल्पित नफा X मिळालेले पैसे}}{\text{प्रमाणित काम}}$
- $\frac{2}{3} X \frac{\text{कल्पित नफा X प्रमाणित काम}}{\text{मिळालेले पैसे}}$
- $\frac{2}{3} X \frac{\text{कल्पित नफा X मिळालेले पैसे}}{\text{राखून ठेवलेले पैसे}}$
- $\frac{2}{3} X \frac{\text{कल्पित नफा X प्रमाणित काम}}{\text{राखून ठेवलेले पैसे}}$

८. जेव्हा विक्रीची किंमत कमी झाली तर ना नफा ना तोटा बिंदू ----- होते.

- वाढ
- फरक पडत नाही
- कमी
- सांगू शकत नाही

९. विक्रीची किंमत रु. १,५०,००, स्थिर किंमत रु. ४०,०००, नफा रु. ३०,०००, असेल तर बदलती किंमत रु. ----- असेल.

- ८०,०००
- २५,०००
- १,१०,०००
- ७०,०००

१०. सुरक्षितता सिमा ही ----- बरोबर आहे.

- विक्री-हिस्सा
- स्थिर किंमत - बदलती किंमत
- प्रत्यक्ष विक्री- ना नफा ना तोटा विक्री
- विक्री - बदलती किंमत

११. ----- याच्यातील विभन्नतेतील फरक आहे.

- मानक आणि वास्तविक परिव्यय
- विक्री आणि नफा परिव्यय
- स्थिर आणि बदलता परिव्यय
- बदलती आणि अर्ध बदलती परिव्यय

१२. चालू काम खाते वहीतील शिल्लक ----- दर्शविते.

- काम पूर्ण झाल्याची किंमत
- सामग्रीची किंमत
- अपूर्ण कामाची किंमत
- वरील पैकी कोणतेही नाही

प्र.१ ब) खालील जोड्या जुळवा (कोणत्याही दहा)

‘अ’ गट

‘ब’ गट

१. विभाजीत पध्दत
२. कामाच्या ठिकाणी सयंत्र पाठविले
३. वाढ कारण
४. सामान्य तोटा
५. संयुक्त उत्पादन

- अ. परिव्ययांकन अधिष्ठित कार्य
- ब. कंपनी प्रक्रिया स्थिरचिन्हांसह
- क. कृतीतून किंमतीची निर्मिती
- ड. बदलती परिव्यय
- श. स्थिरचिन्हातील पहिली पायरी

६. उप उत्पादन	ष. जागतिक श्रेणीवर स्थिरचिन्हांकन
७. सिमांत परिव्यय	स. मानक वजा वास्तविक किंमत
८. किंमत फरक	ह. परिव्यय आणि आर्थिक खाती स्वतंत्र ठेवणे
९. ए.बी.सी.	ळ. कंत्राट खात्यास नावे
१०. किंमत आदेशक	क्ष. प्रक्रियेत अर्थशून्य किंमत ही वस्तू उदयोन्मुख करते
११. नियोजन	ज्ञ. न टाळता येणारा तोटा
१२. जागतिक स्थिर चिन्हांकन	य. किंमतीतील वसुली नंतरची एकूण वाढ
	र. महत्त्वपूर्ण मुल्य हे जादा उत्पादनासह

प्र.२ अ) एका कंपनीचे उत्पादन पूर्ण होण्यासाठी तीन विविध प्रक्रिया पार करते त्या ए.बी. आणि सी. प्रक्रिया म्हणून ओळखल्या जातात.

१५

मागील अनुभव विचारात घेतल्यास प्रत्येक प्रक्रियेत अपव्यय माल घेण्यात आला आहे याबाबत खात्री आहे- प्रक्रिया 'ए' २%, प्रक्रिया बी ५% आणि प्रक्रिया सी १०%, प्रत्येक अपव्यय माल संबंधीत प्रक्रियेत प्रवेश करणाऱ्या नगाच्या संख्येवर अपव्यय टक्केवारी मोजली जाते.

प्रत्येक प्रक्रियेची अपव्यय मूल्य विक्री ५ पैसे प्रक्रिया 'ए' साठी प्रत्येक नग प्रक्रिया व २० पैसे प्रत्येक नगाची विक्री 'बी' प्रक्रियेची आहे तसेच प्रक्रिया 'सी' ची ५० पैसे प्रतिनग विक्री आहे.

प्रत्येक प्रक्रियेतून तयार झालेला माल हा त्वरीत पुढील प्रक्रियेकडे जातो आणि प्रक्रिया 'सी' मधून मालसाठा खात्याकडे पाठविला जातो.

प्राप्त झालेली माहिती खालीलप्रमाणे आहे :

तपशिल	प्रक्रिया-ए (रु.)	प्रक्रिया-बी (रु.)	प्रक्रिया-सी (रु.)
वापरलेली सामग्री	६,०००	४,०००	२,०००
प्रत्यक्ष मजुरी	८,०००	६,०००	३,०००
उत्पादन खर्च	१,५००	१,७७३	२,३३२

प्रक्रिया 'ए' ला रु.१०,००० किंमतीचे २०,००० नग दिले आहेत. प्रत्येक प्रक्रियेचे तयार झालेले उत्पादन हे खालीलप्रमाणे प्रक्रिया 'ए'-१९,३००, प्रक्रिया 'बी'-१८,८०० व प्रक्रिया 'सी' १६,५०० नग

कोणत्याही प्रक्रियेत चालू कामाची प्रगती होत नाही.

प्रक्रिया खाते तयार करा आणि आकडेमोड करताना पूर्ण जवळच्या रूपयांत करा.

किंवा

ब) आशा लि. ही एक रसायन उत्पादन करते जे तीन प्रक्रियेतून पार करून पूर्ण होते खालील तपशिल हा २०१८ च्या डिसेंबर महिन्यासाठी जमा करण्यात आला :

१५

तपशिल	प्रक्रिया-ए	प्रक्रिया-बी	प्रक्रिया-सी
प्रारंभिक सामग्री (कि.ग्रॅ. मध्ये)	४,०००	२,०८०	१,७७२
प्रारंभिक सामग्रीची किंमत रु.	३,८४,०००	१,८८,०००	६०,०००
मजुरी	७६,८००	७६,०००	२२,०००
इतर प्रत्यक्ष खर्च	८४,०००	८८,०००	९९,७२०
उत्पादन परिव्यय	२५,६००	४२,५१२	३९,७६५
सामान्य तोटा (% एकूण कच्च्या मालावर)	५%	४%	५%
निरुपयोगी मोडीत काढलेल्या वस्तू मूल्य प्रति.किलो	रु.२	रु.३	रु.५
तयार झालेले उत्पादन पुढील प्रक्रियेस हस्तांतर%	४०%	५०%	-
तयार उत्पादन गोदामाकडे हस्तांतर%	६०%	५०%	१००%

आपल्याला प्रक्रिया खाती तयार करणे आवश्यक आहे.

प्र.३ अ) महेश कन्स्ट्रक्शन कंपनीचे तीन स्वतंत्र कंत्राट आहेत. ३१ डिसेंबर, २०१८ रोजी संपलेल्या वर्षाचा तपशिल खालीलप्रमाणे उपलब्ध आहे.

(रक्कम रू.)

तपशिल	कंत्राट ए	कंत्राट बी	कंत्राट सी
कंत्राट किंमत	५,००,०००	१२,५०,०००	३,७५,००
कंत्राटला पाठविलेला सामग्री	८२,६००	१,१२,२५०	९४,८००
मजुरी खर्च दिला	५१,४००	६३,२५०	८७,७५०
उप-कंत्राट खर्च	३६,४००	३२,९५०	१४,२५०
पर्यवेक्षण खर्च	६,०००	९,०००	७,५००
वास्तुविशारद शुल्क	५,०००	७,५००	१२,५००
विमा शुल्क भरण	१,५००	३,०५०	३,७००
कार्य प्रमाणित	२,००,०००	२,५०,०००	२,५०,०००
कार्य अप्रमाणित	१७,५००	२०,०००	१२,५००
कंत्राटीकडून रक्कम मिळाली	१,६०,०००	२,२५,०००	१,८७,५००
सामग्रीची अखेरची शिल्लक	४,५००	५,०००	१०,०००

टिप : १) सर्व कंत्राट हे वर्षभर सुरू होते.

२) संयंत्रावरील एकूण घसारा रु.५,६०० आहे. प्रमाणित केलेला कामाच्या प्रमाणानुसार सर्व सारखा ठेवा.

सर्व कंत्राटसाठी कंत्राटे खाते तयार करा.

किंवा

ब) खालील माहिती ही रु. १,००,००,००० कंत्राट संबंधी आहे वास्तुविशारदने प्रमाणित केलेल्या कामाच्या ८०% रक्कम देण्याचे कंत्राटीने मान्य केले आहे.

(रक्कम रू.)

तपशिल	प्रथम वर्ष	द्वितीय वर्ष	तृतीय वर्ष
सामग्री दिली	४,६०,०००	९,४०,०००	१४,५०,०००
प्रत्यक्ष मजुरी	७,००,०००	१३,५०,०००	९,५०,०००
प्रत्यक्ष खर्च	५०,०००	९५,०००	१,१०,०००
अप्रत्यक्ष खर्च	१०,०००	२०,०००	२५,०००
प्रमाणित काम (संकलित)	२२,५०,०००	७५,००,०००	१,००,००,०००
अप्रमाणित काम	५०,०००	५०,०००	---
संयंत्र	७५,०००	----	----
वर्षाच्या शेवटी कामाच्या ठिकाणाची सामग्री	२५,०००	३५,०००	५०,०००
वास्तुविशारद शुल्क-प्रमाणित काम%	४ %	४ %	४ %

संयंत्र वर्षाअखेरची किंमत पहिल्या वर्षाच्या शेवटी रू. ६०,००० दुसऱ्या वर्षाच्या शेवटी रू.४५,००० व तिसऱ्या वर्षाच्या शेवटी रू. ३७,५०० होती.

तीन वर्षांचे कंत्राट खाते तयार करा आणि नफ्याची आकडेमोड करून नफा काढून तो प्रत्येक वर्षी नफा-तोटा खात्यात हस्तांतरीत करा.

प्र.४ (अ) १ एप्रिल, २०१७ रोजी नील उत्पादन कंपनीच्या पुस्तकांमधून खालील शिल्लक उपलब्ध झालेल्या आहेत.

१५

तपशिल	नावे (रु.)	जमा (रु.)
भांडार खाते वही नियंत्रण खाते	३२,०००	---
तयार पक्का मालसाठा नियंत्रण खाते	४८,७००	
चालू काम खाते वही नियंत्रण खाते	६२,०००	
परिव्यय खतावणी नियंत्रण खाते		१,४२,७००

खालील वर्षासाठीचे व्यवहार होते.

तपशिल	रक्कम (रु.)
सामग्रीची खरेदी	३,००,०००
मालसाठ्यातून उत्पादनास पाठविले	२,७६,०००
मजुरी (प्रत्यक्ष)	२,६६,४००
कार्याचा (उत्पादन खर्च)	२,६९,६००
तयार उत्पादनाची किंमत	८,३८,०८०
तयार मालाची विक्रीची किंमत	८,८५,६००
विक्री खर्च	२२,६८०
कार्यालय व प्रशासकीय खर्च	५३,०००
उत्पादनास कारखाना परिव्यय	२,७०,९२०
वसुल झालेला कार्यालय खर्च	५२,६००
विक्री	१०,००,०००

खालील नियंत्रण खाती तयार करा.

- १) परिव्यय खाते वही नियंत्रण खाते.
- २) चालू काम खाते वही नियंत्रण खाते.
- ३) तयार पक्का मालसाठा खतावणी नियंत्रण खाते
- ४) भांडार खाते वही नियंत्रण खाते
- ५) परिव्यय नफा आणि तोटा खाते

किंवा

प्र.४ ब) १) नवीन व्यवसायाच्या आर्थिक आणि परिव्यय नोंदीशी संबंधित खालील माहितीवरून परिव्यय रोजकीर्दी मध्ये आवश्यक नोंदी करा.

०८

१) मालाची खरेदी	रु. ४५,०००
२) प्रत्यक्ष मजुरी खर्च	रु. ४२,०००
३) कारखाना परिव्यय खर्च	रु. १,८०,०००
४) उत्पादनास सामग्री दिली	रु. ४,२५,००
५) अप्रत्यक्ष मजुरी वाटप	रु. ६०,०००

२) खालील माहितीवरून आकडेमोड करा.

- १) माल परिव्ययातील फरक
- २) माल किंमतीतील फरक
- ३) माल वापरातील फरक

उत्पादन - झेडच्या ३५ नगांसाठी मानक परिणाम
सामग्री - ७० कि.ग्रॅ रु. २५ प्रति कि.ग्रॅ
वास्तविक उत्पादन - ४०,००० नग
वास्तविक सामग्री वापर - ९५,००० नग
वास्तविक दर रु. २८ प्रति कि.ग्रॅ

०७

प्र.५ अ) खालील माहितीच्या आधारे सामग्री आणि मजुरी फरकांची आकडेमोड करा.

१५

‘ए’ उत्पादनाच्या ५ नगांसाठी मानक माहिती खालीलप्रमाणे :

सामग्री - ४० कि.ग्रॅ. रु. २५ प्रति कि.ग्रॅ
मजुरी - १०० तास एका तासास रु. ४.५०

वास्तविक माहिती :

वास्तविक उत्पादन १००० नग
सामग्री ७,८४० कि.ग्रॅ रु २७ प्रति कि.ग्रॅ
मजुरी १९,८०० तास, एका तासास रु. ४.६०

किंवा

१५

प्र.५ ब) एका उत्पादनाची विक्रीची किंमत एका नगास रु. २०० होती.

खालीलप्रमाणे त्याची किंमत संरचना होती.

बदलती परिव्यय प्रति नग:

सामग्री रु. ७६
मजुरी रु. २८
प्रत्यक्ष खर्च रु. १६

वर्षासाठीचा स्थिर परिव्यय :

कारखाना परिव्यय रु. ५,६०,०००
कार्यालयीन परिव्यय रु. ४,४०,०००
विक्री परिव्यय रु. ८०,०००

विक्रीच्या नगांची संख्या ४०,००० नग आकडेमोड करा :

- १) नफा / आकारमान गुणोत्तर
- २) ना नफा ना तोटा बिंदू - नगांमध्ये
- ३) सुरक्षितता सिमा
- ४) ना नफा ना तोटा विक्री - रक्कम जर स्थिर परिव्यय मध्ये २०% वाढ केली आहे.
- ५) नवीन (माहितीच्या आधारे) नफा/ आकारमान गुणोत्तर जेव्हा विक्रीच्या किंमतीत २०% ने वाढ केली.

- प्र.६ अ) सम-समा माहितीच्या तक्त्याचा चा अर्थ लिहा. सम-समा माहितीच्या तक्ता तयार करण्याच्या कोणत्या पायऱ्या आहेत. १०
ब) मानक परिव्ययाच्या अर्थ व फायदे थोडक्यात स्पष्ट करा. १०

किंवा

- प्र.६ ब) कोणतेही चार सोडवा (प्रत्येकी ५ गुण) २०
- १) स्थिर चिन्हांकनाचे प्रकार
  - २) किंमत अधिक कंत्राट (कॉस्ट प्लस कॉन्ट्रॅक्ट)
  - ३) सिमांत परिव्ययाच्या मर्यादा
  - ४) परिव्यय खाते वहीचे फायदे
  - ५) असामान्य मिळकत
  - ६) संयुक्त उत्पादन